

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 25 czerwca 2019r.

WNP-O.4131.14.2019

**Rada Miejska
w Makowie Mazowieckim
ul. Stanisława Moniuszki 6
06-200 Maków Mazowiecki**

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o *samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2019 r., poz. 506)

stwierdzam nieważność

uchwały Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim nr X/70/2019 z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie *pomnika przyrody na terenie Miasta Maków Mazowiecki*, w części § 3 pkt 2 w zakresie słów „w obrębie gleby”.

Uzasadnienie

W dniu 20 maja 2019 r. Rada Miejska w Makowie Mazowieckim podjęła uchwałę nr X/70/2019 w sprawie *pomnika przyrody na terenie Miasta Maków Mazowiecki*.

Uchwała powyższa została doręczona Wojewodzie Mazowieckiemu, jako organowi nadzoru nad działalnością gminną, w dniu 27 maja 2019 r. Jako podstawę prawną uchwały Rada Miejska wskazała art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o *samorządzie gminnym*, w związku z art. 44 ust. 1 i 2 oraz art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o *ochronie przyrody* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 z późn. zm.).

W związku z wątpliwościami co do zgodności z prawem ww. uchwały organ nadzoru pismem z dnia 5 czerwca 2019 r. nr WNP-O.40.24.2019.GSS zwrócił się do Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim o przedłożenie:

- 1) protokołu z sesji Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 20 maja 2019 r.,
- 2) uzgodnienia projektu uchwały z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska,
- 3) ekspertyzy dendrologicznej sporządzonej przez rzeczoznawcę i biegłego w zakresie pielęgnacji i ochrony drzew,
- 4) wszelkiej dokumentacji, na podstawie której dąb szypułkowy rosnący na działce nr ewidencji 485/7 został uznany za pomnik przyrody.

Po otrzymaniu i analizie nadesłanej dokumentacji, organ nadzoru pismem z dnia 18 czerwca 2019 r. zawiadomił Radę Miejską w Makowie Mazowieckim o wszczęciu postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały nr X/70/2019.

W ocenie Wojewody Mazowieckiego uchwała Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim

nr X/70/2019 w części § 3 pkt 2 jest sprzeczna z art. 44 ust. 2 w z związku z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 z późn. zm.) - dalej *u.o.p.*, z uwagi na przekroczenie upoważnienia ustawowego zawartego w tym przepisie.

Zgonie z treścią art. 44 *u.o.p.*, ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy (ust. 1). Uchwała rady gminy, o której mowa w ust. 1, określa nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1 (ust. 2).

Stosownie do treści art. 45 ust. 1 *u.o.p.*, w stosunku do pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywana prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką, łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

W ocenie organu nadzoru, z dyspozycji art. 44 ust. 2 *u.o.p.* wynika uprawnienie rady do wyboru tylko tych zakazów, które zostały określone w art. 45 ust. 1, a to oznacza, że Rada Gminy nie posiada prawa do wprowadzania do treści uchwały zakazów ponad te enumeratywnie wymienione, wynikające z ww. przepisu. Tym samym organ administracji nie może modyfikować ani poszerzać katalogu zakazów o inne uregulowania. Ograniczenia z art. 45 ust. 1 *u.o.p.* zostały sformułowane przez ustawodawcę na tyle precyzyjnie, że ich zastosowanie nie powinno budzić większych wątpliwości (por. rozstrzygnięcie nadzorcze wojewody lubelskiego nr PN-II.4131.331.2017 z dnia 4 października 2017 r. i powołany tam wyrok NSA z dnia 16 grudnia 2016 roku, sygn. akt II OSK 784/15).

W § 3 przedmiotowej uchwały Rada Miejska wprowadziła następujące zakazy: niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania drzewa (pkt 1), uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby w obrębie drzewa (pkt 2), umieszczania tablic reklamowych na drzewie (pkt 3).

Zestawienie przepisu art. 45 ust. 1 pkt 3 *u.o.p.* z § 3 pkt 2 uchwały nr X/70/2019 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim prowadzi do wniosku, że zakaz ustanowiony w § 3 pkt 2 uchwały jest szerszy w stosunku do zakazu ustawowego. Powyższe oznacza, że zakaz zawarty w § 3 pkt 2 w zakresie słów „w obrębie drzewa” został wprowadzony z przekroczeniem umocowania wynikającego z art. 44 ust. 2 *u.o.p.*

Unormowania art. 45 ust. 1 *u.o.p.* zawierają zamknięty katalog zakazów, w którym określony przez Radę Miejską zakaz (§ 3 pkt 2 uchwały) nie występuje. Należy podkreślić,

że ustawa przewiduje wprowadzenie stosownych zakazów w stosunku do pomnika przyrody, a zatem brak podstaw prawnych do poszerzania tych zakazów na teren „w obrębie drzewa”.

Analizując wskazane wyżej upoważnienie art. 44 ust. 2 *u.o.p.* do stanowienia prawa przypomnieć należy, że podejmując akty prawa miejscowego w oparciu o normę ustawową, organ stanowiący musi ściśle uwzględnić wytyczne zawarte w upoważnieniu. Odstąpienie od tej zasady narusza związek formalny i materialny pomiędzy aktem wykonawczym a ustawą, co z reguły stanowi istotne naruszenie prawa.

Biorąc powyższe pod uwagę, stwierdzenie nieważności uchwały nr X/70/2019 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim we wskazanej części jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje Miastu skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia, wnoszona za pośrednictwem Wojewody Mazowieckiego.

Otrzymują:

- 1) Adresat
- 2) a/a

WOJEWODA MAZOWIECKI

Zdzisław Szipiera